

Piena kvalitāte jāturpina uzlabot. Šobrīd virzāties uz to, lai pārietu uz samaksu nevis par piena litru, bet par sausnu. Par ūdeni vairs tik daudz nevarēsim maksāt. Mainīsies piena cenas aprēķina formula – maksāsim par piena taukiem un olbaltumvielām. Tādēļ nebūs tik svarīgs izslaukums no govīm, bet gan tauku un olbaltumvielu daudzums. Eiropā jau tā notiek, Baltijas reģions palicis pēdējais, kur darbojas samaksa par piena apjomu. Igaunijā jau ir parēķinājuši, kādai jābūt samaksas formulai, kas būtu izdevīga gan zemniekiem, gan rūpnīcai. Mēs šai formulai pievienosimies.

Arī citas rūpnīcas būs spiestas pāriet uz maksāšanu par sausnu, tas notiks tajā brīdī, kad piena cena būs viszemākā. Kad cena ir augsta un tirgū viss notiek, tad jau nav svarīgi, kādu pienu pērk. Kad tirgus bremzējas, tad kļūst svarīgi, cik siera un pulvera var saražot no viena litra svaigpiena. Tas atsevišķiem zemniekiem var būt sāpīgi, bet daudzus tas neskar, jo ir labi rādītāji.

– Vai kooperatīvā ņemsiet arī saimniecības ar 5 govīm?

– Jāskatās, kur saimniecība atrodas, kā tai var piebraukt pēc piena. Ja saimniecība atrodas 200 km attālumā no pārstrādes punkta un tai līdzās nav citu saimniecību, no kurām savākt pienu, tad divreiz padomāsim, kā rīkoties, lai būtu prāta darbs tik tālu braukt. Uzskatu, ka loģistikas jautājums ir ļoti svarīgs, un jācenšas saīsināt transporta ceļus, piena pircējiem savstarpēji sadarbojoties.

– Trīs Latvijas kooperatīvi noslēdza līgumu ar “E-piim” par piena piegādēm. Kādēļ tikai “Piena ceļš” nonācis līdz reāliem darbiem, lai apvienotos ar igauņiem.

– Tas būtu jāprasa pārējiem kooperatīviem, kādēļ no viņu puses šādas pārrunas netika iniciētas. Zinu, ka igauņi rūpīgi vērtēja kooperatīvus un izlēma atsaukties mūsu vēlmei uzsākt apvienošanās procesu.

– Vai kļūda netika izdarīta pērn, kad netika īstenota Latvijas kooperatīvu apvienošanās ideja? Igaunijā droši vien ir ērtāk runāt ar vienu, nekā ar trim kooperatīviem.

– Varbūt tā arī ir pareizā atbilde. Jāprasa viņiem pašiem, kāpēc nevēlējās, iespējams, kāds negribēja apvienoties, jo nevēlējās piedalīties pārstrādes projektā. Mēs priecājamies, ka esam nolēmuši par apvienošanās.

– Vai par biedriem uzņemsiet citus kooperatīvus?

– Jā, varam. Durvis ir atvērtas. ●

Ēd gaļu, mazini klimata pārmaiņas!

Kanādā Otavas reģiona lauksaimnieki apgalvo, ka ir iespējams mazināt klimata pārmaiņas, ēdot gaļu.

Izmantojot jau paaudzēm senu metodi liellopu audzēšanā, iespējams būtiski samazināt SEG emisijas un turpināt uzturā lietot sarkano gaļu, norāda lauksaimnieki, atspēkojot preses virsrakstus visā pasaulē, kas aicina ieviest būtiskas korekcijas lauksaimniecībā un ēšanas paradumos.

Augustā publicētais ANO ziņojums par klimata pārmaiņu mazināšanu rosināja cilvēku vēlmi uzzināt, kā rīkoties, lai palīdzētu attālināt klimata krīzi. Viens no Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes ieteikumiem ir samazināt gaļas patēriņu.

“Ir sāpīgi dzirdēt apgalvojumus, kuros sarkanā gaļa atzīta par kaitniecisku, klimata pārmaiņas veicinošu,” atzīst Otavas reģiona lauksaimniece, lopkope Ambra Peina. Viņa ir viena no daudziem maza mēroga “reģenerācijas lauksaimniekiem”, kas uzskata, ka ar zāli barotu liellopu audzēšana faktiski var palīdzēt samazināt SEG emisijas. A. Peina: “Dzīvnieki šajā gadījumā tiek izmantoti kā instrumenti oglekļa uztveršanai un tālākai uzglabāšanai zemē. Tā sauktā oglekļa uztveršana nozīmē uzturēt augu veselību, lai tie varētu izvilkt oglekļa dioksīdu no atmosfēras un “ieslodzīt atpakaļ augsnē”.

Lopkopes govīm ganās milzīgā ganību pļavā, un katru rītu un vakaru Peina pārvieto lopus jaunā, vēl nenoganītā pļavas daļā, ļaujot noganītajai pļavas daļai atjaunoties. Peina uzskata, ka tas palīdz cīnīties ar klimata pārmaiņām.

Šādas lopu audzēšanas metodes priekšrocības klimata pārmaiņu mazināšanai apliecina arī Otavas universitātes profesors Raiens Kacs-Rosēns, kurš ir Kanādas Vides pētījumu asociācijas prezidents un pats dzīvo lauku saimniecībā, kurā audzē aitas gaļai un vilnai. Profesors norāda, ka ir vairāki veidi, kā zāle var atdalīt oglekli. Viņš salīdzina savas un Peinas saimniecības ar prērijām pirms vairākām paaudzēm, kad bifeļu ganišana palīdzēja uzturēt dabisko ekosistēmu un radīt ar oglekli bagātu augsnes virskārtu. “Ganībās vai pļavās šie augi, zāle uztver oglekļa dioksīdu no atmosfēras,” sacīja Kacs-Rosēns. Viņš atzīst, ka vēl jāmeklē atbilde uz jautājumu, vai šajos augos un zālē

tiek uztverts vairāk oglekļa, nekā to izdala metānu ražojošās govīs.

Uz šo jautājumu savukārt spēj atbildēt viens no labākajiem Kanādas ekspertiem lauksaimniecības un vides jomā, Otavas Pētniecības un attīstības centra vecākais zinātniskais pētnieks doktors Raimonds Dežardēns. Nesen viņš tika iecelts par Kanādas ordeņa locekli, pateicoties izstrādātajai SEG emisiju kvantitatīvās noteikšanas metodei. Viņš norāda, ka oglekļa daudzums, kas pašlaik tiek atdalīts lielākajā daļā zālāju, ir salīdzinoši mazs, bet oglekļa daudzums augsnē zem šī zālāja ir milzīgs.

Pēc Dežardēna teiktā, jautājums, kas ir jāuzdod, skan šādi – kam tiktu izmantota zeme, ja tajā neganītos liellopi? Daudzgadīgie zālāji, kuros šobrīd ganās liellopi, tiktu pārvērsti par viengadīgu kultūru, piemēram, rapšu vai kviešu lauku, no kura ievērojams daudzums augsnē ieslēgtā oglekļa izdalītos atmosfērā. R. Dežardēns: “Var zaudēt daudz oglekļa, ja notiek pāreja no daudzgadīgām uz viengadīgām kultūrām. Tāpēc liellopiem ēst zāli ir labi, taču tas nav burvju līdzeklis klimata pārmaiņu problēmas risināšanai. Patērētājiem nav jāpārtrauc gaļas lietošana uzturā. Patērētājiem ir jāzina, cik daudz izmešu rada pārtika, ko viņi lieto uzturā.”

Lietojot uzturā gaļu, kas iegūta no liellopa, kas barots ar zāli nevis graudiem, var būt labāk videi, tomēr ir daudz aspektu, kas jāievēro. Piemēram, tradicionāli audzējot ar graudiem barotus liellopus, audzēšana ir efektīvāka, kas nozīmē, ka liellopi ātrāk aug, kā rezultātā uz vienu patērētās barības vienību tiek saražots mazāk metāna. Ar zāli barotiem liellopiem nepieciešams ilgāks laiks augšanai, tāpēc pirms kaušanas tiek saražots vairāk metāna.

Kacs-Rosēns piekrīt, ka tā dēvētās reģeneratīvās saimniecības nav nekāda panaceja. Liellopu gaļas ražošana prasa daudz zemes, un tas radot lielākās bažas ANO darbiniekiem, kas izdevuši ziņojumu. Taču vienlaikus profesors norāda, ka nav pierādījumu tam, ka augu izcelsmes proteīns tiek audzēts videi draudzīgākā veidā. “Piemēram, vai kādā citā pasaules valstī milzīgās platībās ražotā sojas monokultūra, kuras audzēšanā izmantoti glifosāti, sintētiskie mēslošanas līdzekļi un milzīgs daudzums dīzeļdegvielas, ir ekoloģiski izdevīgāka?” ●